

MONOLOG O POEZIJI

(Fragment iz Dnevnika)

Nemir i u ovoj noći. Možda se drukčije i ne može živeti. Nemir koji lišava spokojstva. Stvaranje kao da nema granica ni krajnjih definicija. Ono nije samo nemir i nespokojstvo, i govor, ono je i pobuna u sebi, nezadovoljstvo, rušenje, ali i mir, ritam, akordi i neprestano traženje i osluški- vanje. I negacija.

Mislim na jedan deo ove noći. Na jedan sat našilnog budjenja. „Hteti“ to sada nije moguće ostvariti. Mislim „hteti“ sam. Zaspiti sa talasom u sebi. San koji nas varljivo odvaja od svih spektara, gibanja, ispoljavanja života spolja i u nama, u krvi, u mozgu.

Takav je bio jedan sat, jedan trenutak, jedan akord ovog sna u ovoj noći nesna...

„Put je bio kamen. Koraci su škripeli po njemu. Nekada tu nije bilo naselja, domova, ljudi. Jednostavno postojalo je samo brdo. Stene sa mahovinom, gušterima i bubama. Zbunje sa pticama u proleće, trulim lišćem i travom u jesen. Dve reči probudile su tišinu. Sunce je izlazilo... Njih dvoje išli su mu u susret...”

Koji je to opis? Sta su povezivali ti nagli besmisli. Taj žar glasova. Ognjište reči. Prve iskre nekog smisla? Ili možda samo reči, reči i ništa više.

Tražio sam san. Još nije svitalo. Mislio sam o snu i u snu i to su bile čini mi se dobre misli. Uspokojavale su. Tako mi je izgledalo to divlje suočenje sa sobom i sa snom koji je bežao od mojih očiju, postelje, i so- be, i same moje noći.

Pisati! šta sve to znači? Rečima o- dati, neprestano odavati sebe. Ludo, nežno, svirepo izdajstvo. Ogrešimo se ćutanja. I mi smo posle izgnani Adam koji stvara svet. Je li baš svet? Davati sebe, misliti o životu u sudaru sa njime, sa iluzijama, ali i u ritmu sa tim istim životom i iluzijama.

Pisati to je bdenje. Reči su često nepokorne, nepokorene, nepoznate. One nisu na usnama. One beže. One su neuhvatljive, one bole. Mislim na one retke, prave. Imena za sve ono što nam širi vene, zenice, srce. One prve, najbolje, najjače reči koje sustižući, nalazeći, pobeđujući ih vezujemo u ritam, spajamo u celinu, oživljavamo u listanja. Znamo ih nedovoljno, nisu nam uvek sve na broju, nisu dovoljne i uvek sve prisutne, nestanu, izgube se u nama kao divlje, strašne ponornice koje nas ne napuštaju da se ponovo jave kao slapovi, kao svetlosti i kao zvuci.

Pisati to je bol, to je prkos, i to je dilema. Ali to je pre svega i sme- lost, logika koja nema uvek ista pra- vila i uvek iste forme. Logika utoliko što nam otkriva nužnost stvaranja, tra- ženja, borbe, ali nema zakona istih i stalnih koji nas vode ka dubinama, ponorima i svetovima odakle na sve-

tlost iznosimo sve oblike, i slova, i boje po cenu života i smrti toga što se jednostavno zove — umetnost.

Jedan je zajednički zakon. Promen- ljiv ali i stalan, postojan. Stvaranje to je glad, to je najveća istinita strast sa bezumljem koje otkriva istinu u lepotu, svесnim bezumljem zbog ko- jega se i umire ali i ponovo radja i zaboravlja. O, to je toliko obično i neobično u isti mah. Apsolutnih teo- rija nema o tome smislu i besmislu koji nas pokreće. Može se govoriti samo o tvorevinama, ali one uvek ne objašnjavaju sve. Jer stvaranje nije samo strasti, neminovnost, htenje, ono je takodje istina, zabluda i na kraju slučaj. Ali u jednoj od svojih osnov- nih istina ono je mogućnost, manifes- tacija, ili bolje reći potreba koja nas održava među drugim ljudima, stvo- rovima, svetovima. Naći reči, vezati ih za nemire, snove i smisle, imeno-

A. Fraškoti:

Trg ribara

vati to sve njima; stvarati iz ovih vi- juga mozga, iz ovih žila krvi, iz ovih damara taj ponor reči, taj vazduh i slapove života, te nevinosti ritma i rima, akorda, zvukova, boja, upotno i mučno između mnogih bdenja i u njima i sa njima i od njih, između mnogih nčci i svitanja, između mno- gih sećanja i zaborava i ljubljenja. I nema granica. Ta širina, taj paradok- slani beskraj, to šarenilo lepote i jeze u javi i u snu, u nama i spolja oko nas, svuda, i ovaj drukčiji, drugi, taj isti svet prenet u unutrašnjost, u me- so, to je ono što nas zbunjuje, što nas osvaja i ushićuje. Između te ne- moći i poezije, te mogućnosti, izme- dju te moći nad saznanjem i nemoći nad nesaznanjem, između tog čudnog ljudskog uobraženja i svemoći nad nečim ili ničim radja se svirepa, go- rostasna i nežna misao poezije. Ona je velika jer traje i posle naših nemi- ra i nas, posle naših iluzija, i posle našeg nesna, ona je kao snena istina i lepota zenica koje radjaju taj upravo i najpre ljudski zov i govor i poš- tenje.

Je li blizu zora? Ili ja slutim svita- nje koje još nije došlo u grad, u ulice, u ovu sobu i ovu ponoćnu sadašnjost.

Utopljenikova
pesma

Uzalud ševar fuguje.
Uzalud šapuću talasi.
Sluh mi se okamenio,
pa više ne čujem. I ne govorim.
Završio sam traženja
nedokučivih zvezda.

Nema bola,
nema radosti.

Mirujem.

Uzalud vetar jauče...

Smiren sam... potpuno.
I zato, ne očajavajte,
vi što isplakanim očima
ronite u mir
tamnozeleno vode.
Bezrazložno je,
U ove vode
došao sam putem
koji je svakome poznat
i nimalo nov.

Pesma o tuzi

Tužan sam,
što neprestano sama odlaziš
u susret noćima
koje nikada neće reći: vrati se.
Tužan sam,
što voliš još samo krčme
i umiranje snova
u plavičastim kolutimā.
Tužan sam...
jer uvek sama odlaziš u noć,
jer znam da bolesno padaš
na sve ruke
što čekaju i drhte.

Branislav Kupusinać

Pesma o jednom
sećanju

Tu, gde prestaje obronak
i počinje šuma,
tu počinju moje uspomene.
Bila je mlada,
mislim da je bila sasvim mlada
a ja sam bio — starac zbog uspomena.
I danas sam prazan,
vraćam se kući,
gde je sve postalo sasvim svakidašnje,
sasvim svakivašnje,
možda pomalo tužno...
Zašto je ona bila tako mlada,
tu, gde prestaje obronak
i počinje šuma...
Znam da je bila mlada,
i volela je prvi put.

Umreću zbog uspomena.

Juraj Tušjak